

S. D. Poenitentiam et cetera Sacramenta reviviscere. Hic ergo solum ostendit non dari in objecta difficultate paritatem: quia in Baptismo, ratione characteris, est peculiaris ratio ut reviviscat, licet non sit unica.

APPENDIX

De Sacramentalibus

THESIS XXIII

Dantur in Ecclesia Catholica Sacramentalia, seu ritus sacri ad Sacramenta analogiam vel ordinem aliquem habentia, laudabiliter ab Ecclesia instituta.

175. *Nota. I.* Ritus illi sacri qui non sunt Sacramenta, sed signa quaedam Sacra ad Dei externum cultum, vel Sacramentorum ministrationem pertinentia, dicuntur Sacramentalia. Praecipua, quae a Theologis adnumerantur, sunt: Aqua benedicta, Panis benedictus, Confessio generalis, Tunsio pectoris, Eleemosyna, Benedictio episcopalis, imo et cujuscumque Sacerdotis et Oratio dominica.

II. Protestantibus magno odio prosequuntur Ecclesiae Sacramentalia. Nempe cum ad pietatem fovendam multum ejusmodi caeremoniae referant, qui ipsa Sacramentalia delere conati sunt, eodem impietatis furore in omnia Sacramentalia debacchantur.

176. Thesis fide constat, Prob. 1.º Trid. (1) definit: «Si quis dixerit, receptos et approbatos Ecclesiae Catholicae ritus, in solemnium Sacramentorum administratione adhiberi consuetos, aut contemni aut sine peccato a ministris pro libito omitti, aut in novos alios per quemcumque alium Ecclesiae Pastorem mutari posse; anath. sit.»

Martinus V jussit, suspectos errorum Wicleff et Hus interrogari: «Item, utrum credat, quod deliberato animo contemnens ritum Ecclesiae, caeremonias exorcismi et catechismi, et aquae Baptismatis consecratae, peccet mortaliter.»

177. 2.º Christus D. caeremonias ad Dei cultum, vel ad super-

(1) Ses. VI, can. 13.

naturales operationes, adhibuit: ergo pie et laudabiliter Ecclesia praescriptis caeremoniis Deum colit et Sacramenta administrat. *Aut.* patet. Oravit Christus ad Patrem flexis genibus et prociens in faciem suam: dum Eucharistiam consecraret, panes multiplicaret, mortuos suscitaret, gratias agebat, benedicebat, oculos in coelum elevabat. Caecum sanavit oculos ejus tangens, luto ex saliva confecto liniens. Muto loquelam, surdo auditum dedit digito salivam in linguam et aures immittens. Insuperavit in discipulos ut daret illis Spiritum Sanctum, etc.

3.º Apostolos etiam aliquos instituisse ritus testantur antiquiores Patres, ut Epiphanius, qui ad finem librorum de *haeresibus*, multos enumerat vel ab Apostolis acceptos, vel ab Ecclesia probatos; ut jejunia, psalmodias, genuflexiones, pro mortuis preces, etc. Caeremonias usitatas ab Apostolis fuisse testantur Scripturae. In Actibus Apostolorum legitur: *Jejunantes et orantes, imponentesque eis manus, dimiserunt illos.* Paulum, nempe, et Barnabam (1). Item abstinere a sanguine et suffocato, praescripsit Concilium Apost. (2). Paulus etiam (3). *Positis genibus suis oravit cum omnibus illis.* id est, congregata Ecclesia.

178. 4.º Augustinus (4) ait: Dominus non praecepit, quo deinceps ordine numeretur Eucharistia, ut Apostolis, per quos Ecclesiam dispositurus erat, servaret hunc locum.

Patres Conc. Mogunt. (a. 1459) decreverunt: «Similiter et reliquas caeremonias, quae aut in cultu divino ornatum augment, aut mentes hominum, ad pias et utiles cogitationes excitare possunt, diligenter retinendas censemus; praesertim eas, quae ex multa antiquitate profectas, et per universam Ecclesiam observatas quasi per manus traditas accepimus: Quales sunt quae in administratione Sacramentorum adhiberi consueverunt.... etc.

5.º Rationes, quibus caeremoniarum commendatur utilitas, vide supra, ubi de existentia Sacramentorum 5.

SCHOLIA

179. I. Sacramentalia rem aliquam sacram significant cultum Dei directe promoventem, vel spiritualem fidelium profectum. Sic tunsio pectoris internum cordis dolorem, et peccatorum malitiam innuit: Aqua benedicta, gratiam Spiritus Sancti, qua anima mundatur et salubriter refrigeratur: Panis benedictus, Dei benignita-

(1) Act. XIII, 3.—(2) Act. XV, 29.—(3) Act. XX, 36.—(4) Ep. 118, c. 6.—(5) Th. 1.^a

tem e qua omnis tum mentis tum corporis refectio procedit: Genuflexiones, Dei celsitudinem, et debitam nostram subjectionem, etc.

II. Ex Ecclesiae precibus annectuntur singulis Sacramentalibus ab ea institutis proprii effectus, prout in orationibus indicantur quibus illa benedicuntur. Ejusmodi effectus cum procedant ex Ecclesiae impetratione, usum consequuntur Sacramentalium, non absolute et infallibiliter, sed quatenus bono animarum expediat, secundum propriam orationis efficaciam.

III. Plures adnumerantur Sacramentalium effectus. 1. Effectus est gratiae incrementum. 2. Peculiariora auxilia gratiae. 3. Remissio venialium. 4. Condonatio poenae peccatis debitae. 5. Fugatio et cohibitio daemoneis. 6. Aliquae temporales utilitates, ut salus corporis, dissipatio tempestatum, fructuum terrae tutio, etc.

THESIS XXIV

Venialia Sacramentalibus remittuntur, quatenus auxilia usu illorum impetrata ad poenitentiam nos disponunt et excitant, propter quam Deus illa condonat.

180. *Nota.* Triplex est de hac re sententia 1.^a Soti, Valentiae, Cajetani, et aliorum, quos refert Suarez, dicentium remitti immediate et ex opere operato venialia usu Sacramentalium. Tamen aliqui dicunt requiri aliquam attritionem. S. Bonaventura docet, sufficere ut usus Sacramentalium informetur affectu aliquo devotionis; alii autem cum Soto et Cano censent remitti venialia, dummodo is qui pie utitur Sacramentalibus non compleceat in suis culpis.

2.^a Opinio eorum est, qui docent Sacramentalia ex opere operato remittere peccata, dummodo eorum usum comitetur contritio perfecta vel actus charitatis: ita Salmanticenses cum aliis, quibus favere videtur D. Thomas. Verum si eo modo venialia per Sacramentalia remittuntur, potiori jure dicenda essent remittere peccata mortalia: plus enim, certiusque excludit ac remittit mortalia quam venialia contritio perfecta. Deinde alioiorem dispositionem postularet usus Sacramentalium ad venialia remittenda quam Sacramentorum ad mortalia; quod incredibile videbitur; ideo enim venialia sic appellantur quia faciliorem assequuntur veniam. Jam vero contritio perfecta hominibus, communiter imperfectis, difficilior evadit quam attritio.

3.^a Igitur sententia magis probanda defenditur a Suarez, Vazquez, Lugo et pluribus aliis; quod Sacramentalia non remittant peccata levia ex opere operato, sed mediate et extrinseca

Dei condonatione; quatenus intuitu pii usus Sacramentalium et orationum Ecclesiae confert Deus auxilia specialia, quibus actus formales vel virtuales contritionis vel attritionis eliciuntur, propter quos condonantur a Deo venialia peccata.

181. Prob. 1.º Non remitti in primis venialia ex opere operato per Sacramentalia fatendum est, nisi probetur tanta Sacramentalium virtus; sed non probatur; ergo. *Minor.* patet: nam neque ex se ipsis habent Sacramentalia talem virtutem; neque ex Ecclesiae institutione dici potest eam habere; quia nullibi docemur accepisse hanc potestatem Ecclesiam, alligandi, nempe, virtutem remissivam venialium rebus sensibilibus; ergo.

2.º Aliunde certum est communi theologorum sententia, usu Sacramentalium peccata levia condonari; ergo dicendum est remitti mediate et ex opere operantis, quatenus auxilia nobis collata intuitu Sacramentalium nos movent ad talem poenitentiam, ut Deus placatus venialia remittat.

182. Dices: videtur ad remissionem venialium non requiri poenitentiam; dicit enim Augustinus (1): «Delet omnino haec oratio (Dominica) minima et quotidiana peccata. Delet et illa a quibus vita fidelium etiam scelerate gesta, sed poenitendo in melius immutata discedit.» Ergo.

Resp. Concedo Augustini sententiam, et nego *consequentiam*. Non enim excludit poenitentiam a remissione venialium: ideo autem ad remissionem mortalium eam explicite requiri dixit, quia majori opus est poenitentia, et quidem illa extrinseca quae clavibus dispensatur Ecclesiae. Eatenus enim oratione dominica mortalium indulgentiam impetramus, quatenus re ipsa, vel saltem voto, eam perfectionem et difficiliorem adhibemus poenitentiam.

SCHOLION

183. Non est confundenda remissio poenarum, quam praestat Ecclesia ope Indulgentiarum, cum remissione venialium per Sacramentalium usum concessa. Illa quidem fit ex opere operato, cum acceperit Ecclesia potestatem in thesaurum satisfactionum Christi et Sanctorum; nulla etiam opus est retractione, sed sola solutione ad satisfaciendum pro poenis. Culpa autem postulat naturam suam retractionem congruam ut remittatur, et ad eam concipiendam Sacramentalibus ducimur.

(1) *Enchir.* c. 71.